

III

(Forberedende retsakter)

REGIONSUDVALGET

114. PLENARFORSAMLING DEN 12., 13. OG 14. OKTOBER 2015

Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — Beslutningsproces for genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer

(2015/C 423/13)

Ordfører:	Mark WEINMEISTER, statssekretær for europæiske anliggender, delstaten Hessen (DE/EPP)
Basisdokumenter:	Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1829/2003 for så vidt angår medlemsstaternes mulighed for at begrænse eller forbyde anvendelse af genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer på deres område — COM(2015) 177 final Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Revurdering af beslutningsprocessen for genetisk modificerede organismer (GMO'er) — COM(2015) 176 final

I. POLITISKE ANBEFALINGER

DET EUROPÆISKE REGIONSUDVALG

1. Det Europæiske Regionsudvalg glæder sig i princippet over den strategi, der ligger til grund for Kommissionens forslag, nemlig om at øge regionernes medbestemmelsesret og udvide deres beslutningsfrihed;
2. ser dog i dette særlige tilfælde meget kritisk på det hensigtsmæssige i disse foranstaltninger;
3. henviser til, at store dele af befolkningen udviser skepsis over for og manglende accept af genetisk modificerede organismer; mener, at der bør tages højde for denne skepsis og manglende accept gennem bl.a. en mere gennemsigtig godkendelsesprocedure for genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer;
4. bekræfter kravet om, at der er brug for klare regler for mærkning, således at forbrugerne kan træffe bevidste købsbeslutninger; mener, at gennemsigtig mærkning også skal vise anvendelsen af genetisk modificerede foderstoffer i fremstillingen af animalske fødevarer på en gennemskuelig måde;
5. henviser i denne sammenhæng til Regionsudvalgets udtalelse »Valgfrihed for medlemsstaterne til at træffe beslutninger om dyrkning af genetisk modificerede organismer på deres territorium« (CdR 338/2010 fin) (88. plenarforsamling 27.—28. januar 2011) samt til »Resolution om prioriteterne i Kommissionens arbejdsprogram for 2016« (113. plenarforsamling den 9. juli 2015).

Godkendelsesprocedure for genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer

6. Regionsudvalget bemærker, at EU råder over en omfattende juridisk ramme for godkendelse, sporbarhed og mærkning af genetisk modificerede organismer (GMO) og genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer, som er baseret på direktiv 2001/18/EF om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer og om ophævelse af Rådets direktiv 90/220/EØF, forordning (EF) nr. 1829/2003 af 22. september 2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer og forordning (EF) nr. 1830/2003 af 22. september 2003 om sporbarhed og mærkning af genetisk modificerede organismer og sporbarhed af fødevarer og foder fremstillet af genetisk modificerede organismer og om ændring af direktiv 2001/18/EF;
7. fastslår, at den foreslåede juridiske ramme bestemmer, at ingen GMO'er eller genetisk modificerede fødevarer eller foderstoffer må markedsføres uden en forudgående godkendelse, som tildeles i henhold til den pågældende juridiske ramme;
8. fastslår, at der i godkendelsesproceduren for genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer kræves, at Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) foretager en afsluttende videnskabelig vurdering af ansøgningspapirerne;
9. anfører, at Kommissionen efter modtagelse af EFSA's udtalelse forelægger medlemsstaterne i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder et udkast til beslutning om godkendelse eller afvisning af godkendelse til afstemning;
10. bemærker, at Kommissionen, såfremt der hverken i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder eller i appeludvalget er fremkommet et entydigt afstemningsresultat, i henhold til GMO-lovrammen og chartret om grundlæggende rettigheder er forpligtet til at træffe en beslutning om en ansøgning om godkendelse.

Revurdering af godkendelsesproceduren for genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer

11. Regionsudvalget henviser til, at Kommissionen i sit arbejdsprogram for 2015 har bebudet, at den vil revurdere beslutningsproceduren for godkendelse af genetisk modificerede organismer (GMO), fordi det vækker bekymring hos borgerne og medlemsstaterne, at Kommissionen i dag er juridisk forpligtet til at godkende GMO'er, selv når der ikke er et kvalificeret flertal af medlemsstaterne, der er for;
12. udtrykker forundring over, at den annoncerede revurdering nu kun har resulteret i et forslag om anvendelsen af genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer og ikke i en grundlæggende revision af godkendelsesproceduren som bebudet;
13. henviser til de enkelte medlemsstaters stemmeafgivning i forbindelse med den nuværende godkendelsesprocedure i henhold til forordning (EF) nr. 1829/2003 for genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer;
14. beklager, at disse afstemninger vedrørende genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer hverken i Den Stående Komité eller i appeludvalget regelmæssigt viser kvalificerede flertal for eller mod de pågældende forslag til beslutning;
15. anfører, at der ud over betænkelighederne i forbindelse med den videnskabelige vurdering ofte også forekommer betænkeligheder vedrørende yderligere aspekter uden for EFSA's risikovurdering, hvilket kan være årsagen til, at medlemsstater afstår fra at stemme eller stemmer nej;
16. bemærker, at Kommissionen ifølge den nuværende retlige situation skal træffe beslutning om ansøgninger om godkendelse;
17. beklager især, at Kommissionen derfor i praksis altid træffer beslutning uden medlemsstaternes støttende stemmeafgivning, hvorved Kommissionens afgørelser ved positive EFSA-udtalelser som regel ender med tildeling af godkendelse;
18. kritiserer, at dette medfører, at der ved godkendelsesafgørelsen som regel ikke tages hensyn til f.eks. enkelte eller flere medlemsstaters samfundspolitiske betænkeligheder fremsat i forbindelse med godkendelsesproceduren;

19. understreger, at en godkendelse, der alene støtter sig til EFSA's risikovurdering, derfor i tiltagende grad vurderes kritisk.

Forslag til en forbedring af den nuværende godkendelsesprocedure

20. Regionsudvalget deler medlemsstaternes opfattelse af, at det som følge af offentlighedens høje grad af interesse i godkendelse eller afslag på godkendelse af GMO'er er absolut nødvendigt, at f.eks. betænkeligheder af ikkevidenskabelig karakter også kan medtages i beslutningsprocessen;

21. beklager, at dette ikke allerede er tilfældet i praksis, idet EFSA's risikovurdering i det nuværende procedureforløb på grund af divergerende opfattelser blandt meningsdannere i medlemsstaterne og dermed utilstrækkelige flertalsforhold spiller en helt central rolle i Kommissionens beslutningstagning;

22. går ind for, at en positiv beslutning om godkendelse fra Kommissionens side, med forbehold af en retlig prøvning og redegørelserne vedrørende det pågældende forslag til forordning, i fremtiden i princippet kun skal være mulig, hvis også Den Stående Komité eller appeludvalget godkender den med som minimum kvalificeret flertal;

23. mener, at der kan tages bedre højde for yderligere betænkeligheder fra medlemsstaternes side på denne måde, og at medlemsstaternes ansvarsbevidsthed for deres stemmeafgivelse styrkes;

24. deler ikke Kommissionens synspunkt om, at den eksisterende juridiske ramme skal bevares, og at afstemningsreglerne ikke kan ændres alene af den grund, at de også gælder for andre politikområder;

25. opfordrer derfor Kommissionen til at undersøge, om en ændring af godkendelseskriterierne er mulig på risikostyringsniveau på GMO-området i forhold til EU-lovgivningen;

26. er lige som Kommissionen tilhænger af et enkelt risikovurderingssystem;

27. kræver et tættere samarbejde mellem Kommissionen og henholdsvis nationale og regionale myndigheder med ansvar for GMO-dyrkning;

28. understreger, at dette kunne bidrage til medlemsstaternes accept af risikovurderingen, men også forbedre vurderingens kvalitet;

29. går ind for, at der skal tages højde for en forbedret kontrol af miljøhensyn i forbindelse med genetisk modificerede planter samt genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer ved godkendelsesproceduren;

30. finder det bydende nødvendigt, at EFSA's styrkede retningslinjer for miljøkonsekvensvurdering af genetisk modificerede planter snarest indføres i bilagene til udsætningsdirektiv 2001/18/EF for at give dem en juridisk bindende karakter.

Vurdering af dette forslag til forordning

31. Regionsudvalget fastslår, at Kommissionen i sin meddelelse COM(2015) 176 kom ind på det også for Kommissionen utilfredsstillende forløb af godkendelsesproceduren og i vidt omfang på linje med direktiv (EU) 2015/412 (opt-out-regler for GMO-dyrkning) foreslog en tilsvarende ændring af forordningen om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer;

32. er af den opfattelse, at Kommissionens tilstræbte mål om at tage større hensyn til medlemsstaternes individuelle betænkeligheder bedre kan nås ved hjælp af en meget hurtig revision af miljørisikovurderingen i godkendelsesprocessen, som det lige er blevet besluttet i artikel 3 i direktiv (EU) 2015/412, end ved hjælp af det nu fremlagte forslag til forordning;

33. fastslår, at det ikke er målet med forslaget at ændre det fælles sikkerhedsniveau, som er blevet etableret ved en EFSA-risikovurdering på EU-niveau, og henviser til, at EU's juridiske ramme allerede nu indeholder bestemmelser, som gør det muligt for medlemsstaterne at forbyde det tilsvarende produkt indtil en ny revurdering på EU-plan i tilfælde, hvor det fremgår af nye resultater, at genetisk modificerede fødevarer eller foderstoffer kan udgøre en alvorlig sundheds- eller miljørisiko;

34. fastslår, at medlemsstaterne bør have ret til at vedtage beslutninger på nationalt plan om begrænsning af eller forbud mod anvendelse af GMO'er, som er godkendt på EU-niveau, i fødevarer og foderstoffer (opt-out-foranstaltninger vedrørende anvendelsen af GMO'er);
35. fastslår, at medlemsstaterne i den forbindelse dog skal sikre, at deres foranstaltninger overholder EU-retten under hensyntagen til proportionalitetsprincippet og forbuddet mod forskelsbehandling mellem nationale og ikkenationale produkter og EU's internationale forpligtelser på WTO-niveau;
36. henviser til, at foranstaltningerne ud over foreneligheden med WTO-reglerne på globalt plan i det indre marked skal være forenelige med princippet om fri bevægelighed for varer i henhold til artikel 34 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), der forbyder alle foranstaltninger, som har tilsvarende virkning som kvantitative restriktioner af den frie bevægelighed for varer;
37. fastslår, at medlemsstater, som vil anvende forbudsmuligheden, skal begrunde deres foranstaltninger med henvisning til artikel 36 i TEUF og tvingende almene hensyn i henhold til EU-Domstolens retspraksis, og at medlemsstaternes begrundelse for et forbud heller ikke må være i modstrid med den af EFSA gennemførte vurdering af risiciene for menneskers og dyrs sundhed og for miljøet;
38. kritiserer det forhold, at en forbudsmulighed på grundlag af de oplysninger, der foreligger i dag, er forbundet med uforholdsmæssigt store hindringer, som en medlemsstat først må overvinde, før den kan gøre brug af muligheden på nationalt plan og kan fremsætte et forbud. Dette giver anledning til bekymring for nærhedsprincippet overholdelse og betyder, at proportionalitetsprincippet uden tvivl overtrædes med dette forslag;
39. beklager i denne sammenhæng, at der ikke anføres nogen liste over argumenter som eksempel, der på en retssikker måde kunne begrunde et nationalt forbud i de enkelte medlemsstater; henviser til, at en sådan liste, som har vist sig at være fordelagtig for retssikkerheden, findes i f.eks. direktiv (EU) 2015/412 om ændring af direktiv 2001/18/EF for så vidt angår medlemsstaternes mulighed for at begrænse eller forbyde anvendelse af genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer på deres område;
40. beklager i den forbindelse udtrykkeligt, at forslaget ikke er ledsaget af nogen konsekvensanalyse («impact assessment»);
41. kritiserer sammenfattende, at Kommissionens forslag ganske vist giver medlemsstaterne mulighed for at begrænse eller forbyde anvendelsen af GMO'er, som er godkendt på EU-niveau, i fødevarer og foderstoffer, men ikke viser, hvordan de kan gennemføre denne beslutning på en retssikker måde på nationalt plan;
42. er af den opfattelse, at det derfor for nuværende er meget svært at vurdere, hvorvidt forbudsmuligheden overhovedet vil blive anvendt i praksis på grund af omfanget af betingelser, der skal overholdes;
43. kritiserer, at det på baggrund af de foreliggende oplysninger ikke er muligt med nogen rimelig indsats at kontrollere et nationalt anvendelsesforbud i lyset af den frie bevægelighed for varer i det indre marked og de globaliserede varestrome samt omfanget af involverede i proceskæden i den industrielle fødevarer- og foderstofproduktion;
44. er af den opfattelse, at et større hensyn til medlemsstaternes betænkeligheder ved hjælp af en ændret vægtning af udvalgenes afstemningsresultater er at foretrække frem for nationale forbudsregler; og mener, at nationale forbudsregler kun kan opnås ved overvindelse af store hindringer og desuden næppe kan kontrolleres;
45. deler således ikke Kommissionens konklusion, som har ført til forelæggelsen af dette forslag til forordning;
46. mener derfor, at forslaget til forordning bør forkastes.

Bruxelles, den 13. oktober 2015.

Markku MARKKULA

*Formand for
Det Europæiske Regionsudvalg*